

sten, — og vi have da de yderste og sidste Conseqventer af den Statsorden, vi ere ifærd med at grundlægge.

Besæf. Med Hensyn til det politiske Spørgsmaal skal jeg henholde mig til, hvad den ærede sidste Taler har anført om den Anmærkning, som findes i § 23. Med Hensyn til det finantistelle Spørgsmaal skal jeg gjøre opmærksom paa, at jeg ikke kan billige det Udtryk som findes i Slutningsætningen, naar det der hedder: „det forbeholdes senere Afgjørelse“. Det stiller sig for mig i finantistell Henseende, at en Udgift, som er foranlediget ved en enkelt Landsdeels særegne Forhold eller Forpligtelse, maa betragtes som en særlig. Jeg skal her slet ikke indlade mig videre paa, hvorvidt man muligen senere kunde komme til at betragte den som fælles; men dette vilde da fordrø en bestemt Afgjørelse; thi jeg mener, at der, for at en saadan særlig Udgift kan blive fælles, maa have en bestemt Beslutning. Jeg troer ikke, man kan argumentere fra, at en saadan Udgift finder Sted under en Bestyrelse, der er, hvad man kalder en Fællesbestyrelse, et saadant Argument slaaer efter min Mening ikke til, og jeg skal i saa Henseende blot gjøre opmærksom paa, at under det Ministerium, hvorom her er Tale, under Krigsministeriet, som er et fælles Ministerium, findes en Udgift, som er særskilt. Der findes nemlig opført blandt Udgifterne i § 34, som særlig vedkommende Kongeriget, Marschpenge ordinairt og extraordinairt. Det er altsaa et tydeligt Exempel paa, at det ikke er tilstrækkeligt til at gjøre en Udgift til en fælles Udgift, at den kommer frem under en fælles Bestyrelse. Det forekommer mig derfor, at det i Slutningen af denne Bemærkning burde have heddet saaledes: „Denne Udgift er særlig, dog forbeholdes det en nærmere Afgjørelse, hvorvidt den skal gaae over til at blive fælles“. Det forekommer mig, at da vilde der være opnaaet det, som var det hensigtsmæssige og at da tillige den Underretning, som Ministeriet har villet give Rigsdagen, og som jeg ogsaa i høi Grad paaskjøner, vilde være kommen til Rigsdagens Kundskab, idet der kan tale en heel Deel for, at, naar en særlig Udgift ikke kan afholdes af

den særlige Landsdeels Kasse, kan der være Anledning til, at der gjøres Forstud af den saakaldte Fælleskasse. Det var saaledes den Underretning, Ministeriet vilde have givet Rigsdagen, at muligen det Tilfælde kunde indtræde, at man maatte være nødt til, for at afholde en særlig Udgift, at optage et Forstud eller idetmindste gjøre en Udbetaling af Fællesbeholdningen. Hvis altsaa Spørgsmaalet havde foreligget her fra først af, vilde jeg neppe have stemt for det i den Form, hvori det her er fremkommet.

Knuth: Sverken jeg eller den ærede Landsstingsmand fra Weile (Lehmann) eller den ærede Taler, som nu sidst har yttret sig, vilde vistnok kunne komme til at stemme for § 23, som nu er under Forhandling, og jeg troer det Samme vistnok gjælder om mange andre ærede Landsstingsmænd, dersom vi vare af den Overbeviisning, at der i denne Tilføining i Slutningen af Anmærkningen virkelig og umiskjendelig laa en Givenester i det principielle Punkt — vi kunne være af den Overbeviisning, at der kan være noget i Udtrykket i den omtalte Tilføining, som vi kunne ønske anderledes — dersom Ordene vare affattede saaledes, at der virkelig deri skulde være en Givenester i Principet, det Princip nemlig, som vi fra vor Side med største Bestemthed maatte fastholde, at der ikke er nogen som helst Afhængighed for Monarchiet i sin Heelhed eller for Kongeriget af det tydske Forbund, og at den Afhængighed, som finder Sted med Hensyn til enkelte Landsdele, ogsaa har sin bestemte Begrændsning, udover hvilken den ingenstunde maa kunne komme til at strække sig. Det er dette Princip, som vi i ethvert Tilfælde maatte fastholde, men som jeg troer heller ikke nogenstunde fra Regjeringens Side vil blive rokket, og naar vi da altsaa, saaledes som det er udtalt af den ærede Landsstingsmand fra Weile (Lehmann) og som ogsaa jeg slutter mig til, kunne beslutte os til at stemme for Paragraphen, saa maa det være saaledes, at vi opfatte det, som om dette Punkt derved laades aldeles uberrørt, at det er kun en Pengeafgjørelse, som herved finder Sted, at vi bidrage til at sætte Pengene ud, maaskee paa et, om man vil, ikke meget sikkert Sted, hvorfra Udgiften til at faae